

142

1430-1439

IV. A belső bűnbánat

1430 Miként már a Prófétáknál is, Jézusnál a meghívás a megtérésre és a bűnbánatra elsősorban nem a külső cselekedetekre irányul, a "zsákra és hamura", böjtölésre és önmegtágadásokra, hanem a szív megtérésére, a belső bűnbánatra. Enélkül a bűnbánat cselekedetei terméketlenek és hazugok; ezzel szemben a belső megtérés e lelkület látható jelekkel való kifejezésére sarkall gesztusokban és bűnbánati gyakorlatokban.

1431 A belső bűnbánat az egész élet gyökeresen új iránya, visszafordulás teljes szívből Istenhez, a bűn elhagyása, elfordulás a rossztól, elkövetett gonosz cselekedeteink megtágadása. Ugyanakkor magában foglalja a vágyat és az elhatározást az élet megváltoztatására, reménykedve az isteni irgalmasságban és bízva az Ő kegyelmének segítségével. A szív e megtérését üdvös fájdalom és szomorúság kíséri, melyet az egyházatyák animi cruciatus-nak, a 'lélek gyötrelmének' és compunctio cordis-nak, a 'szív bánkódásának' neveznek.

1432 Az ember szíve nehéz és megkérgesedett. Istennek az emberbe új szívet kell adnia. A megtérés elsősorban Isten kegyelmének műve, aki megteszi, hogy a szívünk visszatér Őhöz: "Téríts magadhoz minket, Úram, és mi megtérünk" (Siral 5,21). Isten adja nekünk az erőt, hogy újra tudjunk kezdeni. Amikor a szívünk fölfedezi Isten szeretetének nagyságát, megrendül a bűn szörnyűségétől és súlyától, és kezd félni attól, hogy bűnnel megbántsa Istent és elszakadjon Tőle. Az emberi szív megtér, ha föltekint arra, akit bűneink keresztülszúrtak.

"Tekintsünk Krisztus vérére, és megértjük, mennyire értékes Atyja számára; mert üdvösségünkért kiontva az egész világnak meghozta a bűnbánat kegyelmét."

1433 Húsvét óta a Szentlélek vádolja a világot a bűnről, tudniillik, hogy a nem hittek abban, akit az Atya küldött. De ugyanez a Lélek, aki fölfedi a bűnt, a Vigasztaló, aki nyújtja az emberi szívnek a bűnbánat és a megtérés kegyelmét.

V. A bűnbánat különféle formái a keresztény életben

1434 A keresztény ember belső bűnbánatának nagyon sokféle külső megnyilvánulása lehet. A Szentírás és az egyházatyák hármát fő formát hangsúlyoznak: a böjtöt, az imádságot és az alamizsnát, melyek kifejezik a megtérést önmagunkhoz, Istenhez és a felebaráthoz. A gyökeres megtisztulás mellett, melyet a keresztség vagy a vértanúság okoz, ezek mint a bűnbocsánat elnyerésének eszközei magukkal hozzák a felebaráttal való kiengesztelődésre törekvést, a bűnbánat könnyeit, a felebarát üdvösségével való törődést, a szentek közbenjárását és annak a szeretetnek gyakorlását, "mely bűnök sokaságát takarja el" (1Pt 4,8).

1435 A megtérés a mindennapi életben a kiengesztelődés gesztusaival, a szegényekkel való törődéssel, a jog és igazság gyakorlásával és védelmével, a hibáknak a testvérek előtti beismerésével, a testvéri feddéssel, az életvitel felülvizsgálatával, a lelkiismeretvizsgálattal, a lelkivezetéssel, a szenvedések elfogadásával, az igazságért elszenvedett üldözés elviselésével történik. A bűnbánat legbiztosabb útja minden nap fölvenni a keresztet, és követni Jézust.

1436 Eucharisztia és bűnbánat. A megtérés és bűnbánat mindennapi forrását és táplálékát az Eucharisziában találja meg, mert benne jelenik meg Krisztus áldozata, mely kiengesztelt minket Istennel; Vele táplálkoznak és erősödnek azok, akik Krisztus életéből élnek; az Eucharisztia "ellenszer, mellyel megszabadulunk a napi hibáktól és megmenekülünk a halálos bűnöktől".

1437 A Szentírás olvasása, a zsolozsma végzése és a Miatyánk imádkozása, az istentisztelet vagy a jámborság bármely őszinte cselekedete ébreszti bennünk a megtérés és a bűnbánat lelkét és hozzájárul bűneink bocsánatához.

1438 A bűnbánati idők és napok a liturgikus év folyamán (nagyböjti idő, a pénteki napok az Úr halálának emlékezetére) értékes alkalmak az Egyház bűnbánati gyakorlata számára. Ezek az idők különösen alkalmasak lelki gyakorlatokra, bűnbánati liturgiákra, bűnbánati zárándoklatokra, önkéntes lemondásokra - például böjt és alamizsnaadás - és a testvéri segítségnyújtásra (karitatív és missziós tevékenység).

1439 A megtérés és bűnbánat folyamatát Jézus csodálatosan írja le a "tékozló fiú" példabeszédében, melynek középpontja az "irgalmas Atya": a hazug szabadság káprázata, az atyai ház elhagyása; a végletes nyomorúság, melybe a fiú jutott, miután eltékozolta vagyonát; a mélységes megaláztatás, hogy disznókat kell őriznie, s ami még rosszabb, hogy a disznók eledelével vágyódik jóllakni; elgondolkodás az elvesztett javokról; a bűnbánat és az elhatározás, hogy bűnösnek fogja vallani magát atyja előtt; a visszatérés útja; a nagylelkű fogadtatás az atyánál; az atya öröme: mindez a megtérés folyamatának sajátos eleme. A szép ruha, a gyűrű és az ünnepi lakoma annak az új, tiszta, emberhez méltó és örömteli életnek a szimbólumai, mely az Istenhez és az Ő családjának - ami az Egyház - ölébe megtérő ember élete. Egyedül Krisztusnak az Atya szeretetének mélységeit ismerő Szíve volt képes Atyja irgalmasságának mélységeit ilyen egyszerűen és szépen kinyilatkoztatni számunkra.